

Odvrátená stránka internetu

“Paracetamolová výzva”

Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) varuje pred nekontrolovaným a nadmerným užívaním paracetamolu.

V Bratislave na Kramároch boli koncom marca hospitalizované už 4 deti, ktoré sa predávkovali paralenom.

Pristup na internet so sebou nesie vždy určité riziká. Nemôžeme ho vypnúť, pretože je pomocníkom, sprievodcom, urýchľuje nám vybavovanie povinností a poskytuje široký pohľad do sveta informácií. Táto **primárna funkcia internetu sa v dôsledku používania sociálnych sietí občas prekloní do rizikovej roviny, v ktorej internetom kolujú nebezpečné výzvy.** Po rizikovej hre Modrá veľryba,

ktorej naplnenie poslednej úlohy viedlo k vykonaniu samovraždy, a v ktorej vyhaslo niekoľko životov mladých ľudí aj na Slovensku, sa po sociálnych sieťach šíri tzv. “**paracetamolová výzva**”.

Zahraničná výzva sa vďaka populárnym sociálnym sieťam dostala do pozornosti aj deťom a dospelým na Slovensku. **Rizikám predávkovania liekmi mnoho ľudí dostatočne nerozumie pokiaľ nezažijú takýto prípad u seba alebo u príbuzných.** Aj z tohto dôvodu sa dnešné deti dobrovoľne zapájajú do výzvy, ktorej **hlavnou myšlienkou je užitie čo najväčšieho**

množstva látky paracetamol a následne opis pocitov, ktorí sa po úmyselnom predávkovaní dostaví. Osoba má pre naplnenie výzvy užiť všetky dostupné lieky v domácnosti, ktoré obsahujú liečivé látky paracetamol a natočiť reakciu organizmu na požitie látky na video, ktoré ďalej zdieľajú na sociálnej sieti.

Nie všetky deti reakciu na požitie liekov nahrávajú na video. Niektoré výzvu praktizujú v kolektíve ako zábavu čím nabádajú ostatných k pridaniu sa.

Je potrebné s deťmi o nebezpečenstve výzvy hovoriť!

Dočasná "virálna popularnosť", ktorá aj tak nikoho v skutočnosti nezaujima, môže byť **vážnym hazardom so životom, ktorý zanechá doživotné dôsledky na zdraví človeka.**

ČO JE PARACETAMOL A KDE SA NACHÁDZA

Paracetamol je látka obsiahnutá v liekoch na tíšenie bolesti a znižovanie horúčky. Lekárom odporúčaná dávka nezvykne vyvolať žiadne komplikácie alebo zdravotné ťažkosti, no jej nekontrolovateľné, tiež "rekreačné užívanie" (t.j. užívanie vyšších ako predpísaných dávok, iný ako predpísaný spôsob užívania napr. vdychovanie tzv. **šňupanie rozdrvených liekov**) môže **nezvratne poškodiť pečeň**. „Intoxikácia paracetamolom je **nebezpečná v tom, že v úvode nemusia byť prítomné žiadne symptómy. K ich rozvoju môže prísť až po 24 hodinách, čo je už moment, kedy pečeň môže byť natrvalo poškodená,**“ uviedol doktor Jakub Gécz z NÚDCH.

PRIEBEH A FÁZY PREDÁVKOVANIA:

➔ „Predávkovanie sa v prvej fáze prejavuje **nechutenstvom, nutkaním na zvracanie, vracaním, ospalosťou a potením**. Ak sa vyskytnú, je nevyhnutné okamžite vyhľadať lekára.

➔ V druhej fáze otravy paracetamolom dochádza k **prechodnému zlepšeniu** (podobne ako pri otrave muchotrávkou) v trvaní 24 až 48 hodín od požitia.

➔ V tretej fáze sa opätovne zhorší celkový stav, pridružia sa **bolesti brucha v pravom podrebrí**.

➔ Po 5 až 10 dňoch od požitia sa v štvrtej fáze otravy stupňujú prejavy **zlyhávania pečene (žltáčka, zvýšenie pečeňových enzýmov, krvácanie, porucha vedomia, nízka hladina cukru v krvi), eventuálne aj zlyhávanie obličiek.**“

Paracetamol je vo vyšších dávkach (už 10 – 15 g) hepatotoxický a vyvoláva zlyhanie pečene, ktoré môže skončiť smrťou.

V prípade predávkovania alebo náhodného požitia

lieku dľaťom ihneď vyhľadajte lekársku pomoc aj keď sa nevyskytnú príznaky predávkovania, vzhľadom na riziko ťažkého poškodenia pečene prejavujúceho sa až po dlhšej dobe.

Paracetamol je široko rošírené analgetikum, ktorého ľahká dostupnosť je zneužívaní pri pokusoch o sebaopoškodzovanie či samovraždu u mladistvých. Nesprávne užívanie vedie často k **náhodnému predávkovaniu, ale aj to úmyselné je veľmi časté.**

Z dôvodu zníženia intoxikácie paracetamolom Česká lekárska komora v spolupráci s Inštitútom klinickej a experimentálnej medicíny v roku 2016 vytvorila kampaň pod názvom **"Užívajte paracetamol s rozumom"** https://www.youtube.com/watch?v=UYrQptadrac&feature=emb_title

Zdroje:

- <https://spravy.rtvs.sk/2022/04/internetom-sa-siri-nebezpečna-paracetamolova-vyzva-deti-koncia-v-nemocniciach/>
- <https://www.zzz.sk/clanok/13502-predavkovanie-paracetamolom>
- Dagmar Lincová, Hassan Farghali a kol. Základní a aplikovaná farmakologie. Semily: Galén; Praha: Karolinum, 2002, s. 276.
- <https://www.adc.sk/databazy/produkty/spc/paralen-500-620569.html>

Mgr. Ivana Baranová
psychologička